

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Стт Людмила СТАНІСЛАВОВА

« 30 » *серпня* 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія соціальної роботи

Галузь знань – 23 Соціальна робота

Спеціальність – 231 Соціальна робота

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Соціальна робота. Соціальна педагогіка та коучинг

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЕКТС

Шифр дисципліни – ОПП.20

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (дисципліна професійної підготовки)

Факультет – гуманітарно-педагогічний

Кафедра – соціальної роботи та соціальної педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит	
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота студента, в т.ч. ІРС					
					Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття							
Денна	1	1	4,0	120	51	34		17		69					+
Заочна	1	1	5,0	150	16	8		8		134					+

Робоча програма складена на основі Освітньо-професійної програми Соціальна робота. Соціальна педагогіка та коучинг та Стандарту вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота

Робочу програму склала *Алла Шеремет* канд. пед. наук, доцент Алла Шеремет

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки

Протокол від 29 серпня 2024 р. №1 Зав. кафедри *Юрій Бриндіков* Юрій БРИНДІКОВ

Робочу програму розглянуто та схвалено вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради ГПФ *Людмила Станіславова* Людмила СТАНІСЛАВОВА

Хмельницький 2024

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Історія соціальної роботи» є складовою обов'язкової частини дисциплін професійної підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня за спеціальністю 231 Соціальна робота за освітньо-професійною програмою Соціальна робота. Соціальна педагогіка та коучинг.

Пререквізити: вихідна.

Кореквізити: філософія, соціальна конфліктологія та міжкультурна комунікація.

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

Компетентності: Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері соціальної роботи, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

Програмні результати навчання: вміло використовувати понятійний апарат з фаху; пояснити зміст основних теорій та концепцій соціального аудиту та оцінки потреб, сутність, історію становлення, основні категорії, моделі, методи оцінювання, соціального аудиту та оцінки потреб як напрямів прикладного аналізу соціальної політики; назвати головні підходи до визначення поняття «соціального аудиту», «оцінка потреб»; прояснити особливості теоретичного та прикладного аналізу соціального аудиту та оцінки потреб; застосовувати одержані знання для проведення обстеження, збору соціологічної інформації, оцінки, супроводу, патронажу тощо.

Мета дисципліни: підготувати думаючих практиків, здатних успішно знаходити виходи із складних ситуацій, що виникають у повсякденній роботі, самостійно розробляти ефективні рішення, які найкращим чином відповідають їхнім інтересам.

Завдання дисципліни: Формування практичних навичок соціального працівника, у т.ч. з використанням відповідних пакетів прикладних програм. Ознайомити студентів із: державною політикою України щодо розвитку та підтримки сімей форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; нормативно-правовим забезпеченням соціального захисту дітей цієї категорії; організаційно-правовими та фінансово-матеріальними засадами соціальної роботи; технологіями пошуку; особливостями сімейного виховання дитини-сироти; процедурою соціального супроводу сімей СЖО та здійснення моніторингу й оцінки утримання, виховання та розвитку.

3. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин, відведених на					
		Стаціонарна ф. н-ня			Заочна ф. н-ня		
		Л	ПРАКТ	СРС	Л	ПРАКТ	СРС
1.	Вступ до курсу "Історія соціальної роботи". Зв'язок з іншими дисциплінами.	2	2	5	2	2	
2.	Зародження та становлення соціальної підтримки населення у Київській Русі.	2	2	5			15
3.	Розвиток системи громадської опіки в Україні в 16-18 ст.	4	4	10			15
4.	Розвиток соціальної роботи на українських землях в 19 – поч.20 ст. Роль благодійних товариств в громадській опіці.	4	4	10		2	15
5.	Зародження та становлення соціальної роботи у країнах Європи та Америки (сер. 19 – поч.20 ст.)	4	4	10	2		15
6.	Розвиток і основні моделі соціальної роботи з населенням в країнах Західної Європи та США в 20 – 80 рр. Робота з жінками, дітьми та підлітками, інвалідами та людьми похилого віку: історія та сучасний стан.	4	4	10			15
7.	Соціальна політика в Україні та СРСР в 20-30 рр.: законодавче забезпечення.	4	4	10	2		15
8.	Основні форми і засади соціальної роботи з населенням в УРСР в 40-60 рр.	2	2	10		2	15
9.	Соціальний захист і допомога населенню у 70 – поч.90 рр.:правовий та економічний аспекти.	4	4	10	2		15
10.	Розвиток соціальної роботи в Україні в період Незалежності. Діяльність соціальних служб на Хмельниччині.	4	4	2		2	14
Разом за I семестр:		34	34	82	8	8	134

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Зміст лекційного курсу для здобувачів денної форми навчання

№п/п	Теми лекційного заняття	Години
1.	<p>ТЕМА 1 ВСТУП ДО КУРСУ "ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ. ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДИСЦИПЛІНАМИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет, об'єкт, структура та поняття - соціальна робота. 2. Періодизація історії соціальної роботи. 3. Причини виникнення та існування соціальної роботи. 4. Методи та методологія курсу "Історія соціальної роботи". 5. Зв'язок курсу з іншими науками. <p>Література: [1; 4;6;]</p>	2
2.	<p>ТЕМА 2 ЗАРОДЖЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ НАСЕЛЕННЯ У КИЇВСЬКІЙ РУСІ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Громадська опіка в докнязівський період. 2. Соціальна політика київських князів щодо "слабких" категорій населення. 	2

	<p>3. Законодавче забезпечення громадської опіки населення в кін. 10-13 ст.</p> <p>Література: [1; 3; 9]</p>	
3.	<p>ТЕМА 3 РОЗВИТОК СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОЇ ОПІКИ В УКРАЇНІ В 16-18ст.</p> <p>1.Братства як осередки соціальної роботи в Україні в 16-17 ст. 2.Сільська громада та її роль у громадській опіці.</p> <p>Література: [1; 3;4; 5;8]</p>	2
4.	<p>ТЕМА 3 РОЗВИТОК СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОЇ ОПІКИ В УКРАЇНІ В 16-18ст.</p> <p>1.Елементи соціальної роботи в Запорозькій Січі.</p> <p>Література: [1; 3;4; 5;8]</p>	2
5.	<p>ТЕМА 4 РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ В 19-поч.20ст.</p> <p>1.Традиції громадської та родинної допомоги. 2.Виникнення та діяльність державних і громадських благодійних установ і закладів по соціальній допомозі населенню.</p> <p>Література: [1; 3;4;5]</p>	2
6.	<p>ТЕМА 4 РОЛЬ БЛАГОДІЙНИХ ТОВАРИСТВ В ГРОМАДСЬКІЙ ОПІЦІ</p> <p>1. Соціальна робота в період 1 світової війни та визвольних змагань. Діяльність Червоного Хреста дитячих та жіночих організацій. 2.Приватна благодійність.</p> <p>Література: [1; 3;4;5]</p>	2
7.	<p>ТЕМА 5 ЗАРОДЖЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА АМЕРИКИ (сер.19-поч.20ст.)</p> <p>1.Міжнародний жіночий рух та його вплив на становлення соціальної роботи в США та країнах Європи. 2.Виникнення перших соціальних організацій та професії соціального працівника. 3.Джейн Адамс і Елен Гейц Старр. Халл-Хауз – перший пансіон для бідних в Чикаго.</p> <p>Література: [1;2;3;7;8; 9]</p>	2
8.	<p>ТЕМА 5 ЗАРОДЖЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА АМЕРИКИ (сер.19-поч.20ст.)</p> <p>1.Напрямки роботи в США. 2.Активізація на розв’язання проблем інвалідів, груп, общини. 5.Поділ сфери діяльності соціальних служб на соціально-педагогічну і соціальну роботу в Німеччині: проблеми і досягнення.</p> <p>Література: [1;2;3;7;8; 9]</p>	2

9.	<p style="text-align: center;">ТЕМА 6 РОЗВИТОК І ОСНОВНІ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З НАСЕЛЕННЯМ В КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ в 20-80 рр.</p> <p>1. Становлення системи соціального страхування в США. 2. Закон 1935 року. Література: [1;2;5; 6; 8]</p>	2
10.	<p style="text-align: center;">ТЕМА 6 РОЗВИТОК І ОСНОВНІ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З НАСЕЛЕННЯМ В КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ в 20-80 рр.</p> <p>1. Пенсійне забезпечення та медичне страхування. 2. Робота з жінками, дітьми та підлітками, інвалідами та людьми похилого віку. Література: [1;2;5; 6; 8]</p>	2
11.	<p style="text-align: center;">ТЕМА 7 СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ ТА СРСР в 20-30 рр. ТА ЇЇ ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ</p> <p>1. Соціальна допомога населенню в роки “воєнного комунізму” та НЕПу. 2. Указ РНК про постачання населення продовольством і товарами першої необхідності (1918р.). становлення системи матеріального забезпечення. 3. Декларація про соціальне страхування робітників (1924р.). Література: [1; 6; 7;8;9]</p>	2
12.	<p style="text-align: center;">ТЕМА 7 СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ ТА СРСР в 20-30 рр. ТА ЇЇ ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ</p> <p>1. Закон 1929р. про соціальне страхування від безробіття та при втраті працездатності. 2. Формування патерналістської моделі соціального захисту та її правове забезпечення. Конституція 1936р. Література: [1; 6; 7;8;9]</p>	2
13.	<p style="text-align: center;">ТЕМА 8 ОСНОВНІ ФОРМИ ТА ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УРСР в 40-60рр.</p> <p>1. Соціальне забезпечення та страхування в СРСР. 2. Пенсійне законодавство. 3. Соціальний захист інвалідів війни. 4. Соціальна молодіжна політика в повоєнні роки. 5. Пенсії за віком та втраті годувальника. 6. Проблема працевлаштування. 7. Професійна підготовка кадрів. 8. Санаторно-курортне лікування. Література: [1; 6; 8]</p>	2
14.	<p style="text-align: center;">ТЕМА 9 СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ І ДОПОМОГА НАСЕЛЕННЮ у 70- поч.90 рр.: ПРАВОВИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ</p> <p>1. Соціальна політика в СРСР та УРСР. 2. Розвиток системи соціального забезпечення. 3. Пенсійне забезпечення по старості у випадку хвороби та втрати працездатності.</p>	2

	Література: [1;2;5; 6;7]	
15.	<p style="text-align: center;">ТЕМА 9</p> <p style="text-align: center;">СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ І ДОПОМОГА НАСЕЛЕННЮ у 70- поч.90 рр.: ПРАВОВИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ</p> <p>1.Конституція СРСР (1977р.) та УРСР (1978р.). 2.Альтернативні види соціального забезпечення. 3.Турбота держави про дітей та молодь: переваги та недоліки. Література: [1;2;5; 6;7]</p>	2
16.	<p style="text-align: center;">ТЕМА 10</p> <p style="text-align: center;">РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ (90-ті рр.)</p> <p>1.Створення системи служб соціальної допомоги населенню. 2.Українська Асоціація соціальних педагогів та спеціалістів з соціальної роботи: напрямки та перспективи діяльності. 3.Засадничі принципи. 4.Співробітництво з державними, громадськими, політичними та релігійними організаціями. 5Участь в розробці питань теорії та практики. Література: [1,2,8,9,10]</p>	2
17.	<p style="text-align: center;">ТЕМА 10</p> <p style="text-align: center;">РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ (90-ті рр.)</p> <p>1.Підготовка та впровадження в дію законодавчих актів щодо соціальної роботи. 2.Вирішення проблеми перепідготовки та підвищення кваліфікації соціальних кадрів. 3.Діяльність соціальних служб на Хмельниччині. Література: [1,2,8,9,10]</p>	2
РАЗОМ ЗА СЕМЕСТР:		34

**Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми навчання
Орієнтований тематичний план оглядових лекцій
(для студентів заочної форми навчання)**

Тема лекційного заняття	Кількість годин
<p>Лекція 1. Тема: Вступ до курсу "Історія соціальної роботи". Зв'язок з іншими дисциплінами.</p> <p>1.Предмет, об'єкт, структура та поняття - соціальна робота. 2.Періодизація історії соціальної роботи. 3.Причини виникнення та існування соціальної роботи. 4.Методи та методологія курсу "Історія соціальної роботи". 5.Зв'язок курсу з іншими науками. Література: [1; 4;6;]</p> <p>Лекція 2. Тема: Зародження та становлення соціальної підтримки населення у Київській Русі. Розвиток соціальної роботи в середні віки.</p> <p>1.Громадська опіка в докнязівський період. 2.Соціальна політика київських князів щодо "слабких" категорій населення. 3.Законодавче забезпечення громадської опіки населення в кін. 10-13 ст. 4. Розвиток системи громадської опіки в Україні в 16-18 ст. 5.Розвиток соціальної роботи на українських землях в 19 – поч.20 ст. 6.Роль благодійних товариств в громадській опіці. 7.Братства як осередки соціальної роботи в Україні в 16-17 ст. 8.Сільська громада та її роль у громадській опіці. Елементи соціальної роботи</p>	2
<p>Лекція 3. Тема: Розвиток соціальної роботи на українській землях в 19-поч. 20 ст. Зародження та становлення соціальної роботи у країнах Європи та Америки.</p> <p>a. Виникнення та діяльність державних і громадських благодійних установ і закладів по соціальній допомозі населенню. b. Соціальна робота в період 1 світової війни та визвольних змагань. c. Виникнення перших соціальних організацій та професії соціального працівника. d. Напрямки роботи в США. Поділ сфери діяльності соціальних служб на соціально-педагогічну і соціальну роботу в Німеччині: проблеми і досягнення. Література: [1;2;3;7;8; 9]</p>	2
<p>Лекція 4. Тема: Основні форми та засади соціальної роботи в УРСР</p> <p>1. Соціальна політика в Україні та СРСР в 20-30 рр.: законодавче забезпечення. 2. Основні форми і засади соціальної роботи з населенням в УРСР в 40-60 рр. 3. Соціальний захист і допомога населенню у 70 – поч.90 рр.:правовий та економічний аспекти.</p>	2
<p>Лекція 5. Тема: Розвиток соціальної роботи в Україні у період Незалежності (90-ті рр).</p> <p>1.Створення системи служб соціальної допомоги населенню. 2.Українська Асоціація соціальних педагогів та спеціалістів з соціальної роботи: напрямки та перспективи діяльності. 3.Засадничі принципи. 4.Співробітництво з державними, громадськими, політичними та релігійними організаціями. 5.Участь в розробці питань теорії та практики</p>	2
Всього	8

4.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми навчання

№ п/п	Тема практичного заняття	К-ть годин
1.	<p><i>Заняття 1:</i> Історія соціальної роботи як наукова дисципліна: предмет, завдання та основні поняття курсу.</p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет, завдання, джерела. Принципи побудови курсу. 2. Архаїчний період в історії соціальної роботи. 3. Благодійність у державах Стародавнього Сходу. 4. Соціальне виховання та суспільна опіка у Давній Греції та Давньому Римі. 5. Релігійні вірування про виховання моральних якостей та благодійність. <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реферативні доповіді <p>Література: 1, 9, 11, 12.</p> <hr/> <p><i>Заняття 1:</i> Благодійництво як основна форма соціальної підтримки населення в Київській Русі.</p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування гуманістичних традицій у давніх слов'ян. 2. Форми соціальної допомоги. 3. Особливості благодійності в Київській Русі. Княжа підтримка і захист. 4. Церковно-монастирські форми опіки. 5. Теоретичні аспекти соціальної роботи та їх висвітлення у творах письменників княжих часів. <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <p>Література: 1, 9, 11, 12.</p>	2
2.	<p><i>Заняття 2:</i> Громадська опіка на українських землях в епоху пізнього Середньовіччя.</p> <p style="text-align: center;">План.</p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості соціальної роботи в період Українського Відродження. 2. Філантропічні функції братств України та їх продовження у братських школах. 3. Виховання гуманізму і милосердя як одне з основних завдань козацької педагогіки. Соціальна допомога у Запорізькій Січі. <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реферативні доповіді <p>Література: 1, 7, 9, 11, 12.</p> <hr/> <p><i>Заняття 2:</i> Громадська опіка на українських землях в епоху пізнього Середньовіччя.</p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приватна благодійність в Україні. Створення перших вищих навчальних закладів України - Острозької та Києво-Могилянської Академії як результат філантропічної діяльності видатних українських меценатів. 2. Педагогічна думка епохи Відродження про виховання доброчесностей та милосердя. <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реферативні доповіді <p>Література: 1, 7, 9, 11, 12.</p>	4
3.	<p><i>Заняття 3:</i> Розвиток соціальної роботи в Україні та Росії в 19- поч. 20 ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суспільна опіка на територіях підросійської України. 	4

	<p>2. Соціальна допомога в Галичині.</p> <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <p>Література: 1, 7, 9, 11, 12.</p>	
	<p><i>Заняття 3:</i> Розвиток соціальної роботи в Україні та Росії в 19- поч. 20 ст.</p> <p>1. Приватна благодійність в Україні.</p> <p>2. Філантропічна діяльність Андрея Шептицького.</p> <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <p>Література: 1, 7, 9, 11, 12.</p>	
4.	<p><i>Заняття 4.</i> Зародження та становлення соціальної роботи у країнах Європи та Америки (сер.19-поч. 20ст.).</p> <p>I. Реформування системи опіки в епоху Просвітництва та розвитку нового суспільного устрою.</p> <p>2. Оформлення наукового етапу соціальної роботи в другій половині XIX - початку XX ст.</p> <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <p>Реферативні доповіді</p> <p>III. Проведення поточного тестового контролю за лекційними темами: №1-6.</p> <p>Література: 3, 4, 7, 9, 11.</p>	4
	<p><i>Заняття 4.</i> Зародження та становлення соціальної роботи у країнах Європи та Америки (сер.19-поч. 20ст.).</p> <p>1. Оформлення наукового етапу соціальної роботи в другій половині XIX - початку XX ст.</p> <p>2. Державна благодійність у Росії в другій половині XVIII - першій половині XIX ст.</p> <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <p>Реферативні доповіді</p> <p>Література: 3, 4, 7, 9, 11.</p>	
5.	<p><i>Заняття 5:</i> Розвиток і основні моделі соціальної роботи з населенням в країнах Європи та Америки в 20-80рр.</p> <p>I. Передумови становлення професійної соціальної роботи.</p> <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <p>III. Проведення письмової контрольної роботи.</p> <p>Література: 3, 4, 7, 9, 11.</p>	4
	<p><i>Заняття 5:</i> Розвиток і основні моделі соціальної роботи з населенням в країнах Європи та Америки в 20-80рр.</p> <p>1. Суть процесу професіоналізації.</p> <p>2. Основоположники соціальної роботи за рубежом.</p> <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <p>Література: 3, 4, 7, 9, 11.</p>	
6.	<p><i>Заняття 6:</i> Соціальна політика в Україні та СРСР та її законодавче забезпечення.</p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу.</p> <p>1. Аналіз системи соціального забезпечення та соціального виховання в перше десятиріччя після встановлення Радянської влади в Україні.</p> <p>2. Радянської системи соціального захисту в 30-ті роки.</p> <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <p>1. Реферативні доповіді.</p> <p>Література: 8, 9, 10, 11.</p>	4
	<p><i>Заняття 6:</i> Соціальна політика в Україні та СРСР та її законодавче забезпечення.</p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу.</p> <p>1. Завершення формування української радянської системи соціального захисту в 30-ті роки.</p> <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <p>1. Реферативні доповіді.</p>	

	Література: 8, 9, 10, 11.	
7.	<p><i>Заняття 7: Основні форми і засади соціальної роботи з населенням в УРСР в 40-60рр.</i></p> <p>I. Соціальна допомога в роки другої світової війни та повоєнний час.</p> <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <p>III. Проведення поточного тестового контролю за лекційними темами: №7-12.</p> <p>Література: 8, 9, 10, 11.</p>	4
	<p><i>Заняття 7: Соціальний захист і допомога населенню в СРСР в 70-поч.90рр.: правовий та економічний аспект.</i></p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу.</p> <p>1. Соціально-економічна ситуація в Україні у 90-х роках ХХ ст. - на початку ХХІ ст.</p> <p>2. Розвиток соціальної політики і соціальної роботи в незалежній Українській державі.</p> <p>3. Становлення соціальної роботи і соціальної педагогіки в Україні як професійної діяльності, галузі наукових знань і навчальної дисципліни.</p> <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <p>Література: 1, 2, 8, 9, 10.</p>	
8.	<p><i>Заняття 8: Соціальний захист і допомога населенню в СРСР в 70-поч.90рр.: правовий та економічний аспект.</i></p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу.</p> <p>1. Професійна підготовка соціальних працівників/соціальних педагогів в Україні.</p> <p>2. Зарубіжний досвід організації соціальної та соціально-педагогічної роботи.</p> <p>II. Контроль виконання СРС.</p> <p>Література: 1, 2, 8, 9, 10.</p>	4
	<p><i>Заняття 8: Розвиток соціальної роботи в Україні у період Незалежності (90-ті рр).</i></p> <p>1. Створення системи служб соціальної допомоги населенню. 2. Українська Асоціація соціальних педагогів та спеціалістів з соціальної роботи: напрямки та перспективи діяльності.</p> <p>3. Зasadничі принципи.</p> <p>I. Контроль виконання СРС.</p> <p>III. Проведення письмової контрольної роботи</p> <p>Література: 11, 12, 13, 14, 15.</p>	
	<p><i>Заняття 8: Розвиток соціальної роботи в Україні у період Незалежності (90-ті рр).</i></p> <p>1. Співробітництво з державними, громадськими, політичними та релігійними організаціями.</p> <p>2. Участь в розробці питань теорії та практики.</p> <p>I. Контроль виконання СРС.</p> <p>II. Проведення підсумкового контролю</p> <p>Література: 11, 12, 13, 14, 15.</p>	
	Разом за I семестр:	34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№ п/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
-------	--------------------------	-----------------

1.	<p><i>Заняття 1:</i> Історія соціальної роботи як наукова дисципліна: предмет, завдання та основні поняття курсу.</p> <p>План</p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет, завдання, джерела. Принципи побудови курсу. 2. Архаїчний період в історії соціальної роботи. 3. Благодійність у державах Стародавнього Сходу. 4. Соціальне виховання та суспільна опіка у Давній Греції та Давньому Римі. 5. Релігійні вірування про виховання моральних якостей та благодійність. <p>Література: 1, 9, 11, 12.</p>	2
2.	<p><i>Заняття 2:</i> Розвиток соціальної роботи в Україні та Росії в 19- поч. 20 ст.</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суспільна опіка на територіях підросійської України. 2. Соціальна допомога в Галичині. 3. Приватна благодійність в Україні. Філантропічна діяльність Андрея Шептицького. <p>Література: 1, 7, 9, 11, 12.</p>	2
3.	<p><i>Заняття 3:</i> Соціальний захист і допомога населенню в СРСР та сьогодні.: правовий та економічний аспект.</p> <p>План.</p> <p>I. Обговорення теоретичного матеріалу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-економічна ситуація в Україні у 90-х роках ХХ ст. - на початку ХХІ ст. 1. Розвиток соціальної політики і соціальної роботи в незалежній Українській державі. 2. Становлення соціальної роботи і соціальної педагогіки в Україні як професійної діяльності, галузі наукових знань і навчальної дисципліни. 4. Професійна підготовка соціальних працівників/соціальних педагогів в Україні. 5. Зарубіжний досвід організації соціальної та соціально-педагогічної роботи. <p>Література: 1, 2, 8, 9, 10.</p>	4
	Всього	8

4.3. Зміст самостійної роботи здобувачів

Самостійна робота студентів денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуальних завдань (реферат). Студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у період настановної сесії.

№ п/п.	Назва теми	Завдання для СРС	К-сть год. для СРС
1.	Історія соціальної роботи як наукова дисципліна: предмет,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити рекомендовану літературу. 2. Опрацювати питання для самостійного вивчення: <ol style="list-style-type: none"> 1). Поняття “соціальної справедливості” та її законодавче забезпечення у країнах стародавнього світу. 2). Актуальність соціальної роботи в період загострення кризових ситуацій у суспільстві. 	2

	завдання та основні поняття курсу.		
2.	Благодійництво як основна форма соціальної підтримки населення в Київській Русі.	<p>1. Вивчити теоретичний матеріал теми.</p> <p>2. Опрацювати питання для самостійного вивчення:</p> <p>1). Біблія про необхідність турботи про нужденних, як релігійний обов'язок людини.</p> <p>2). Участь церкви в організації благодійності у країнах Західної Європи в 13-18ст.</p> <p>3). Приватна благодійність у Київській Русі.</p> <p>4). Прийняття християнства та його вплив на розвиток благодійництва. Соціальне та моральне значення милостині. Церковний устав 996р.</p> <p>5). Письмові джерела до історії благодійництва у князівський період. Договір князя Олега 911р.</p> <p>6). Соціальна політика київських князів. "Руська правда" Я.Мудрого. "Повчання" В.Мономаха.</p> <p>3. Скласти опорні схеми.</p>	10
3.	Громадська опіка на українських землях в епоху пізнього Середньовіччя	<p>1. Вивчити теоретичний матеріал теми.</p> <p>2. Опрацювати питання для самостійного вивчення:</p> <p>1). Державна політика Російської держави у сфері соціальної допомоги і захисту населення в 17-19 ст.</p> <p>2). Роль церкви в громадській опіці населення. Діяльність богоділень та лікарень.</p> <p>3). Взаємодопомога (толока і супряга) як традиційні форми соціальної допомоги в суспільному житті українців.</p> <p>4). Звичаєве право українців про опіку над молоддю і жіноцтвом у 16-18 ст.</p>	10
4.	Розвиток соціальної роботи в Україні та Росії в 19- поч. 20 ст.	<p>1. Вивчити теоретичний матеріал теми.</p> <p>2. Опрацювати питання для самостійного вивчення:</p> <p>1). Елементи соціальної роботи в Запорізькій Січі.</p> <p>2). Роль земств в громадській опіці в другій пол. 19 – поч. 20ст.</p> <p>3). Розвиток соціальної роботи в Україні та Росії в 19- поч. 20 ст.</p> <p>4). Приватна, громадська та державна благодійність.</p> <p>5). Розвиток церковно-приходської опіки.</p> <p>6). Благочинні товариства та союзи і їх роль у громадській опіці. Діяльність закладів імператриці Марії. Товариство Червоного хреста.</p> <p>3. Письмово оформити план свого виступу по одному з питань до практичного заняття.</p> <p>4. Розробити структуру відповіді (використовуючи попередні теми) – скласти план відповіді, виділити основні складові структури відповіді, охарактеризувати їх зміст</p>	10

5.	Зародження та становлення соціальної роботи у країнах Європи та Америки (сер.19-поч. 20ст.).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити теоретичний матеріал теми. 2. Опрацювати питання для самостійного вивчення: <ol style="list-style-type: none"> 1). Особливість американської і європейської систем (типів) соціальної роботи з населенням: спільне і відмінне. 2). Особливості соціального захисту в США і Канаді. 3). Становлення і основні моделі підтримки населення в країнах Західної Європи. 4). Основні напрямки соціальної роботи з населенням у країнах Східної Європи. 3. Створити власну систему скорочень (спеціальні позначення при записах). 5. Скласти розширений план одного з розділів підручника. 	10
6.	Розвиток і основні моделі соціальної роботи з населенням в країнах Європи та Америки в 20-80рр.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити теоретичний матеріал теми. 2. Опрацювати питання для самостійного вивчення: <ol style="list-style-type: none"> 1). Благодійництво, як один з основних напрямків соціальної роботи в західних країнах. 2). Соціальна робота за кордоном в етнічних і расових групах. 3). Діяльність ООН і міжнародних організацій у сфері соціального захисту. 4). Соціальна робота з дітьми похилого віку та інвалідами у країнах Західної Європи та Америки (40-поч. 90рр.). 5). Розвиток соціальної роботи в країнах соціалістичної орієнтації (Куба, КНР, КНДР, В'єтнам). 6). Розвиток соціальної роботи в Японії (40-90рр.). 7). Мотивація до праці як найважливіший елемент соціального захисту населення в розвинутих країнах. 3. Письмово оформити бібліографію до теми наукового дослідження. 4. Скласти "банк" інформаційних джерел з проблем соціальної роботи та соціальної педагогіки. 	10
7.	Соціальна політика в Україні та СРСР та її законодавче забезпечення.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити теоретичний матеріал теми. 2. Опрацювати питання для самостійного вивчення: <ol style="list-style-type: none"> 1). Соціальна політика в Україні та СРСР та її законодавче забезпечення. 2). Соціальна допомога населенню в роки "воєнного комунізму" та НЕПу. 3). Створення системи матеріального забезпечення та обслуговування населення в СРСР в 20-хрр. 4). Формування патерналістської моделі соціального захисту в СРСР та її правове забезпечення. 3. Визначити зміст вступу, основної частини реферату (доповіді, повідомлення) та висновків. 4. Розробити план аналізу повідомлення за орієнтовною схемою. <i>Орієнтовна схема плану аналізу (доповіді, реферату, повідомлення):</i> <ol style="list-style-type: none"> 2) Як розкрито тему? (Повно, в основному, частково, не розкрито) 3) Як викладається матеріал? (Зв'язно, правильно, точно). 4) Які порушення допущені в послідовності викладу матеріалу? 5) Чи потребує виклад доповнення? 6) Чи вдала вступна частина? 	10

		<p>7) Які вжиті слова та вирази не характерні для наукового стилю?</p> <p>8) Чи наводяться приклади, потрібні для роз'яснення і підтвердження основних теоретичних положень?</p> <p>9) Чи вдала заключна частина?</p> <p>10) Загальна оцінка.</p> <p>5. Письмово оформити реферат, повідомлення, доповідь.</p>	
8.	Основні форми і засади соціальної роботи з населенням в УРСР в 40-60рр.	<p>1. Вивчити теоретичний матеріал теми.</p> <p>2. Опрацювати питання для самостійного вивчення:</p> <p>1). Основні форми і засади соціальної роботи з населенням в УРСР в 40-60рр.</p> <p>2). Соціальне забезпечення та соціальне страхування. Пенсійне законодавство.</p> <p>3). Соціальний захист інвалідів та людей похилого віку: медичне обслуговування, працевлаштування, будинки-інтернати та ін.</p> <p>4). Державна молодіжна політика в СРСР в повоєнні роки.</p>	5
9.	Основні форми і засади соціальної роботи з населенням в УРСР в 40-60рр.	<p>1. Вивчити теоретичний матеріал теми.</p> <p>2. Опрацювати питання для самостійного вивчення:</p> <p>1). Основні напрямки та правове забезпечення соціальної роботи в Росії (90рр.).</p> <p>2). Соціальний захист і допомога населенню в СРСР в 70-поч.90рр.: правовий та економічний аспект.</p> <p>3). Розвиток системи соціального забезпечення. Пенсійне забезпечення по старості у випадку хвороби та втрати працездатності. Конституція СРСР (1977р.) та УРСР (1978р.).</p> <p>4). Альтернативні види соціального забезпечення.</p> <p>5). Турбота держави про дітей та молодь: переваги та недоліки.</p>	5
10.	Розвиток соціальної роботи в Україні у період Незалежності (90-ті рр).	<p>1. Вивчити теоретичний матеріал теми.</p> <p>2. Опрацювати питання для самостійного вивчення:</p> <p>1). Розвиток соціальної роботи в Україні у період Незалежності (90-ті рр).</p> <p>2). Створення системи служб соціальної допомоги населенню: напрямки та перспективи діяльності.</p> <p>3). Співробітництво з державними, громадськими, політичними та релігійними організаціями.</p> <p>4). Діяльність соціальних служб на Хмельниччині.</p>	10
Разом			82

На самостійне опрацювання студентів виносяться написання реферату в обсязі 10–15 сторінок за індивідуальними темами і захист його на 17-ому тижні семестру. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

4.4. Індивідуальне завдання для самостійної роботи здобувачів

Індивідуальні завдання сприяють поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, закріпленню і узагальненню отриманих знань, формуванню вмінь використання знань для комплексного вирішення відповідних професійних завдань. Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з боку викладача. Наявність позитивних оцінок, отриманих студентом за виконання самостійних

індивідуальних завдань, є необхідною умовою допущення до семестрового контролю з дисципліни.

Види завдань самостійної роботи:

- переробка інформації, отриманої безпосередньо на аудиторних навчальних заняттях;
- робота з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій;
- самостійне вивчення окремих тем або питань із складанням конспекту;
- робота з відповідною літературою;
- написання рефератів, повідомлень;
- творчі завдання (доповіді, огляди тощо);
- підготовка письмових відповідей на проблемні питання.

Вимоги до написання реферату.

Реферат – це вид індивідуального завдання, який передбачає вирішення конкретних практичних навчальних задач з використанням відомого, а також самостійно вивченого теоретичного матеріалу. Складником такої роботи можуть бути програмні продукти та графічний матеріал, який виконується відповідно до чинних нормативних вимог та із застосуванням комп'ютерної графіки.

Написання студентами рефератів безумовно є обов'язковою формою самостійної роботи. В процесі підготовки рефератів або самостійних завдань студенти отримують практичні навички самостійної роботи з літературою, вміння робити висновки й узагальнення різних точок зору на події та явища, висловлювати свої погляди на існуючі проблеми. У процесі роботи над рефератом слід виділити декілька етапів: вибір теми та пошук необхідної літератури, вивчення зібраних матеріалів, написання реферату і захист його на практичній чи в індивідуальній співбесіді з викладачем. Після вибору та осмислення теми, яка зацікавила студента, необхідно отримати консультацію у викладача щодо складання попереднього плану й тематичної літератури. Ознайомлення з літературою є дуже відповідальним етапом роботи над рефератом, оскільки сьогодні існує чимала кількість публікацій та різноманітних досліджень, спектр яких коливається від заідеологізованих робіт радянського періоду до занадто радикальних, псевдонаукових праць сьогодення. Тому спроба об'єктивно осмислити різні погляди вимагає критичного ставлення до джерел, глибокої розумової праці.

Після опрацювання літературного матеріалу, складається план, що включає два-три питання, які розкривають основний зміст теми. Найважливіші вимоги до реферату – змістовність, логічна послідовність, органічний зв'язок викладу окремих питань. Після розкриття кожного питання плану обов'язково робляться висновки, а після розгляду всієї теми робиться ґрунтовний загальний висновок. Всі теоретичні положення і висновки зроблені в рефераті, повинні бути аргументовані з посиланнями на першоджерела. Наприкінці реферату подається перелік джерел посилання в алфавітному порядку. Обсяг реферату 10–15 сторінок. На титульній сторінці вказують назву навчального закладу, факультет, курс, група, прізвище, ім'я та по-батькові студента, тему роботи, прізвище й ініціали викладача, який керує її виконанням. На наступній сторінці розміщується план, який повинен включати: загальний вступ, основну частину, власні висновки з опрацьованого питання. У кінці реферату подається перелік джерел посилання. В ході написання реферату необхідно робити посилання на джерела, які цитуються наступним чином: [2, с. 93], де 2 – це номер джерела у переліку джерел посилання, а 93 – сторінка. Сторінки обов'язково нумеруються. Реферат повинен бути написаний державною мовою.

Реферат пишуть або друкують розміром шрифту 14 пунктів з одного боку аркушу паперу стандарту А4 через 1,5 міжрядкових інтервали та нумерують, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє та нижнє – по 20 мм.

Роботи, які виконані не самостійно, а також такі, що не можуть бути оцінені позитивно, переписуються з урахуванням зауваження викладача.

**Орієнтовна тематика індивідуального завдання (реферат)
для самостійної роботи здобувачів**

1. Започаткування соціальної роботи як окремої галузі знань.

2. Основні принципи тотожності соціальної педагогіки/ соціальної роботи?
3. Форми соціальної допомоги в архаїчному періоді.
4. Основи державного регулювання благодійності й опіки:
 - а) у Давньому Єгипті;
 - б) у Давній Греції;
 - в) у Давній Індії;
 - г) у Давньому Іраці.
5. Аристотель про обґрунтування необхідності державного виховання.
6. Перші монастирські лікарні - «будинки страждань».
7. Перші теоретичні настанови церкви у галузі суспільної опіки.
8. Християнські теологи про проблеми допомоги і опіки.
9. Періоди в історії соціальної роботи Київської Русі. Їх характеристика.
10. Основні форми княжої благодійності.
11. Форми парафіяльної благодійності.
12. Спорудження комплексу: церква, шпиталь, школа у Запорізькій Січі.
13. Причини переходу від церковної до державної системи благодійності.
14. Робітничі будинки. Мета їх створення і функціонування.
15. Провідні напрями діяльності держави у ставленні до нужденних ,як нова соціальна політика європейських держав?
16. Засоби усунення бідності , запропоновані Я.А. Коменським.
17. Трудовий коледж Джона Беллєрса.
18. Форми соціальної допомоги характерні для Росії ХУІ-ХУІІІ ст.
19. Історико-педагогічне значення системи виховання Джона Локка.
20. Вільне виховання „ Ж.-Ж. Руссо.
21. Обґрунтування П. Натюрпом поняття «соціальної педагогіки».
22. Український Руссо- Г.С. Сковорода
23. Обґрунтування К. Д. Ушинським гострої потреби створення соціально-педагогічної науки в період нових економічних відносин.
24. Софії Русової про суть соціального виховання.
25. Соціально-економічні зміни в європейських державах після Французької революції.
26. Характерні риси філософії епохи просвітництва.
27. Видатні підприємці другої половини ХІХ - початку ХХ ст. Запровадження заходів, спрямованих на соціальну підтримку робітників.
28. Основи теорії і практики соціальної роботи як нової професії і галузі знань.
29. Напрямами соціальної діяльності земських органів.
30. Добродійні справи митрополита А.Шептицького.
31. Бачення українських письменників другої половини ХІХ - початку ХХ ст. щодо розв'язку проблем соціальної опіки.
32. Головні завдання школи Г. Кершенштейнера.
33. Положення про колектив В. О. Сухомлинського як новий для педагогіки колектив.
34. Законодавство про пенсійне забезпечення по старості як самостійного виду діяльності.
35. Основні складові компоненти організаційної структури сучасної соціальної політики .
36. Основні напрями діяльності Міжнародної асоціації шкіл соціальної роботи.
37. Основні завдання та основна мета діяльності Міжнародної федерації соціальних працівників.
38. Українська асоціація соціальних педагогів та спеціалістів з соціальної роботи. Мета. завдання, функції, досвід.

Зміст самостійної роботи студентів заочної форми навчання

На самостійну роботу студентам *заочної* форми навчання передбачена контрольна робота, яка включає теоретичне питання і практичне завдання. Вимоги до її виконання, методичні вказівки і варіанти встановлюються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у період настановної сесії, а також може ознайомитися в

електронних ресурсах дисципліни у Інституційному репозитарії та в Модульному середовищі для навчання ХНУ.

5. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та інноваційних методів. Так, викладання дисципліни «Основи психолого-педагогічних досліджень» здійснюється з використанням традиційних лекцій, лекцій-візуалізацій, лекцій-конференцій; практичні заняття проводяться з використанням інформаційних технологій, проблемних ситуацій, семінарів; самостійна робота передбачає написання рефератів та підготовку до контрольних заходів. Під час навчання використовуються такі методи і прийоми, як бесіда, дискусія, творчі завдання, обговорення у міні-групах.

Необхідні інструменти та обладнання: комп'ютерна техніка, мультимедійний проєктор, екран для проєктору, папір, ручки, олівці, лінійки.

Вимоги до аудиторії для проведення лекцій – мультимедійний проєктор, екран для проєктору.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочим планом дисципліни. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування кожного студента для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни;
- тестовий контроль для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни;
- перевірка виконаних домашніх завдань, в яких набуваються теоретичні знання і практичні навички;
- перевірка виконаного індивідуального завдання (реферату), який сприяє набуттю теоретичних знань і практичних навичок.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і семестрового контролю (іспиту).

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ У СЕМЕСТРІ

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості та розраховуються в автоматизованому режимі за відповідною програмою. Вагові коефіцієнти визначаються відповідно до структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінювання здобувачів денної форми навчання складається з таких елементів: усне опитування, тестовий контроль, завдання СРС (реферат).

Для практичних занять встановлюється обов'язковий мінімум оцінок, які має отримати здобувач впродовж семестру, щоб виконати програму дисципліни. Засвоєння здобувачем теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється усним опитуванням і тестуванням. Виконання завдань самостійної роботи завершується підготовкою реферату у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання за ваговими коефіцієнтами:

Аудиторна робота		Самостійна робота студента	Семестровий контроль (іспит)
Усне опитування	Тестовий контроль		

T6	T7	T11	T13	T4	T9	T1-17	
0,2				0,2		0,2	0,4

Умовні позначення: Т – тема дисципліни, УО – усне опитування, ТК – тестовий контроль.

Пропущене заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичного навчання у семестрі.

Оцінювання здобувачів *заочної форми* навчання складається з таких елементів: контрольна робота, тестовий контроль.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів *заочної форми* навчання за ваговими коефіцієнтами:

Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль (іспит)
Контрольна робота	Тестовий контроль	
0,3	0,2	0,5

Умовні позначення: Т – тема дисципліни, УО – усне опитування, ТК – тестовий контроль.

Критерії оцінювання за видами робіт *Усне опитування*

Оцінювання знань здобувачів (усне опитування) під час практичного заняття здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента будується на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при

	вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.
--	---

Тестовий контроль

Тематичний тест для кожного здобувача складається з п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач, складає 5. Тестування проводиться на кожному занятті і на нього відводиться 10 хвилин (для закритої форми тестів – по дві хвилини на кожне завдання). На наступному занятті оголошуються результати тестування. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці за інституційною шкалою, що виставляється здобувачу, наведена у таблиці:

Сума балів за тестові завдання	0-2	3	4	5
Оцінка за інституційною шкалою	2	3	4	5

Якщо здобувач отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли здобувач не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Критерії оцінювання реферату

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання реферату
<i>Відмінно</i>	Чітко і правильно витримана структура реферату. Стилiстично та граматично правильно сформульовані структурні частини реферату, що відповідають темі. Оформлення – охайне та естетичне, гармонійно поєднано наукову, змістову складову реферату з елементами творчого підходу. Дотримані терміни здачі реферату та вимоги до його оформлення.
<i>Добре</i>	Незначні порушення у структурі реферату. Оформлення – охайне. Присутні незначні стилістичні та граматичні огріхи у формулюванні частин реферату. Не зовсім доречним є оформлення, що не відповідає вимогам.
<i>Задовільно</i>	Відсутні певні компоненти у структурі реферату. Присутні стилістичні та граматичні помилки у рефераті. Оформлення – неохайне і не відповідає вимогам.
<i>Незадовільно</i>	Структура реферату не дотримана. Мають місце суттєві стилістичні та граматичні помилки. Оформлення – неохайне і зовсім не відповідає вимогам. Не дотримані терміни здачі реферату.

Контрольна робота

Контрольна робота студентів заочної форми навчання включає теоретичне питання та практичне завдання. Зміст та вимоги до написання та оформлення контрольної роботи подані у методичних вказівках, розміщених у Модульному середовищі для навчання ХНУ.

Критерії оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання
<i>Відмінно</i>	Зміст питань розкрито повно і грамотно, правильно використано понятійний апарат; логічний виклад відповіді державною мовою; проявлено творчий підхід та самостійне мислення. Дотримані всі вимоги оформлення контрольної

	роботи. При написанні допущено дві-три несуттєві похибки.
<i>Добре</i>	Зміст питань розкрито повно. Показано володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі питань можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Відповідь будується на основі самостійного мислення. Дотримані не всі вимоги оформлення контрольної роботи. Допущено дві-три несуттєві помилки.
<i>Задовільно</i>	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.
<i>Незадовільно</i>	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекручено їх зміст, виклад матеріалу хаотичний. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.

Підсумкова оцінка за семестр, згідно з інституційною шкалою і шкалою ЄКТС, встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до Електронного журналу. При цьому за інституційною шкалою ставиться відповідна оцінка, а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній здобувачем кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Здобувачі мають можливість отримати знання з окремих тем курсу шляхом неформальної освіти і звернутися із заявою про перезарахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-vyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>), п.4. «Визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою».

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності (Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті) (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-systemu-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>)

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС:

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

8. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗДОБУТИХ СТУДЕНТАМИ ЗНАНЬ з курсу «Основи психолого-педагогічних досліджень»

1. Зробіть порівняльний аналіз архаїчних форм допомоги в античних державах. Що лежало в їх основі?
2. Розкрийте суть християнської ідеології милосердя. Перерахуйте фактори, які мали визначальний вплив на формування соціальної допомоги в давніх слов'ян. Використайте при цьому знання курсів «Історія України», «Філософія».
3. Охарактеризуйте основні форми допомоги у давніх слов'ян.
4. Охарактеризуйте зміни, які внесло християнство в ідеологію допомоги нужденним на Русі.
5. Чому княжа допомога характеризується дослідниками як суперечливе явище? Розкрийте зміст благодійної діяльності київських князів.
6. У чому проявлявся «патерналістський контроль держави» щодо церковно-монастирської форми опіки?
7. Які риси приходської допомоги дозволяють дослідникам порівнювати її з громадською?
8. Сформулюйте основні теоретичні положення християнської літератури щодо проблем суспільної допомоги.
9. Охарактеризуйте основні тенденції у сфері соціальної допомоги європейських країн.
10. З чим пов'язана зміна статусу особи, яка потребує допомоги?
11. Співставте теологічні і соціетальні підходи до особистості користувачів соціальних послуг та їх проблем.
12. Охарактеризуйте заходи, яких докладалося проти професійного жебрацтва в Західній Європі й Російській імперії.
13. Оцініть зміни, які внесли державні підходи в ідеологію соціальної допомоги.
14. Наведіть аргументи про необхідність розвитку державної системи допомоги в певний історичний період.
15. Поясніть причини паралельного розвитку державної допомоги, приватної і громадської благодійності.
16. Роль братств і козацтва у розвитку традицій суспільної допомоги в Україні.
17. На основі знань з історії України охарактеризуйте основні фактори, що сприяли розвитку системи допомоги в певний період.
18. Розкрийте роль органів самоуправління у здійсненні соціальної допомоги.
19. Чим викликана необхідність організації нових форм соціальної допомоги в певний період? Розкрийте основні з них.
20. Чим зумовлено становлення пенсійного забезпечення, кредитної справи та кооперації?
21. У чому специфіка вирішення соціальних проблем благодійними товариствами, громадськими організаціями і приватними особами?
22. Обґрунтуйте роль соціальних досліджень у розвитку соціальної допомоги.
23. Охарактеризуйте передумови становлення професійної соціальної роботи у США і країнах Західної Європи. Порівняйте їх із подіями, що відбуваються у сфері суспільної опіки на рубежі XIX-XX ст. в Україні.
24. Використайте аналіз основних стадій професіоналізації соціальної роботи для обґрунтування її появи як окремої професії.
25. На основі вивченого матеріалу висловіть свою думку щодо бачення історії соціальної роботи «від теорій до практики» та «від практики до теорії».
26. Назвіть особливості підходів до здійснення соціальної допомоги М. Річмонд і Д. Адамс.
27. Співставте перші спроби професійної підготовки соціальних працівників в Україні і Росії та за рубежом.
28. Розкрийте суть підходів, на яких формувалася індивідуальна соціальна робота. Охарактеризуйте бачення клієнта та його проблем діагностичною та функціональною школами.
29. З чим пов'язане зародження соціальної роботи з групою? Чому в соціальній роботі розроблялися самостійні моделі роботи з групою?

30. Охарактеризуйте обставини, що викликали появу соціальної роботи в общинах.
31. Дослідники соціальної роботи говорять про взаємозв'язок американського і європейського досвіду. Наведіть конкретні приклади для підтвердження цієї думки.
32. Чим викликана багатоманітність теоретичних моделей соціальної роботи?
33. Назвіть головну ідею «держави загального добробуту».
34. Які параметри використовується при характеристиці соціальної держави?
35. Поясніть значення слів «етатизм», «патерналізм», «корпоративізм».
36. Зпрезентуйте одну з моделей соціальної роботи на прикладі конкретної держави.
37. Ваші роздуми щодо ролі соціальної роботи в Німеччині в період фашистського режиму. До якої із складових професійної діяльності (знання, навички, цінності) ці історичні події мають пряме відношення?
38. У ст. 1. Конституції України вказано, що Україна — соціальна держава. Які статті цього Основного Закону України і яким чином підтверджують це положення?
39. Використовуючи знання з історії України, охарактеризуйте зміни, які відбувалися в українському суспільстві на початку ХХ ст.
40. Яку модель соціального забезпечення було обрано в СРСР? Обґрунтуйте свої міркування на основі вивченого матеріалу.
41. Проаналізуйте основні напрямки соціального забезпечення у довоєнний період. Чим вони відрізнялися від тих, які практикувалися в Україні в попередні історичні часи?
42. На яких особливостях соціальної роботи в період Другої світової війни варто наголосити?
43. В яких напрямках велася соціальна робота в післявоєнний період?
44. З чим пов'язані сучасні зміни у соціальній політиці України? Як вони відображаються на практиці здійснення соціальної роботи ?

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Основи психолого-педагогічних досліджень» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, підготовлені і видані такі роботи:

<http://www.everychild.org.ua/uk/library/>

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Мигович І. І. Соціальна робота (вступ до спеціальності). — Ужгород: Патент, 1997. — 190 с.
2. Мигович І.І. Становлення соціальної роботи як науки в Україні // Соціальна політика і соціальна робота. — 1998. — № 1-2.-С. 68-78.
3. Мигович І.І. Соціальна робота: наука і практика. // Віче. — 1998. — №5
4. . Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи. — К, 2000. — 456 с.
5. . Соціальна робота в Україні: перші кроки / Під ред. В. Полтавця. — К.: Видавничий дім «КМ Academia», 2000. — 236 с.

Додаткова:

45. Аронов Г. Українські благодійники минулого // Вітчизна. — 1996. — № 9-10. — С. 105-
46. Грига І., Іванова О. Культурні передумови виникнення соціальної роботи в Україні // Соціальна соціальної служби. — 1997. — № 1/1. — С. 27-31. політика і соціальна робота. — 1997. — № 2-3 (3,4). — С.95-107
47. Добročинність в Україні: минуле, сучасне, майбутнє / Ресурсний центр розвитку громадських організацій «Гурт». — К., 1998. — 54 с.
48. Історія України в особах: ІХ — ХУІІІ ст. /Вамлинський В., Войцехівська І., Галаган В. та

ін. — К: Україна, 1993. — 396 с.

49. Коваль М. В. Україна: 1939-1945. Маловідомі і непрочитані сторінки історії. — К.: Вища школа, 1995. — 194 с.

50. Коваль Л. Підготовка соціальних педагогів і соціальних працівників в Україні // Соціальна політика і соціальна робота. — 1998. — № 1-2 (5-6). — С. 86-96.

51. Матковська О. В. Львівське братство: культура і традиції. Кінець XVI — перша половина XVII ст. — Львів: Каменяр, 1996. — 71 с.

52. Новіков В. Завдання соціальної політики на сучасному етапі ринкових перетворень // Соціальна політика і соціальна робота.— 1997. — № 2-3 (3,4). — С. 3-14.

53. Практика социальной работы / Под ред. К Ханвея и Т. Филпота. — Амстердам — Киев, 1996. — 240с.

54. Радько П. Г. Благодійність як важливий соціальний атрибут державності // Політична культура і політичні партії України. Аналітичні розробки, пропозиції науковців та практичних працівників — К, 1997. — С. 371-377.

55. Сіленко А. Соціальний захист. Політичний вимір // Віче. — 1999. — №12 (93). — С. 83-89.

56. Соціологічна думка України: Навчальний посібник / М. В. Захарченко, В. Ф. Бурлачук, М. О. Молчанов та ін. — К: Заповіт, 1996.— 424с.

57. Україна: Поступ у ХХІ століття: Стратегія економічного та соціального розвитку на 2000-2004 роки: Послання Президента України до Верховної Ради України. — 2000. — 93 с..

58. Церковні братства // Український історичний календар. — К, 1994. — 95 с.

59. Шанін Т. Соціальна робота як культурний феномен сучасності // Соціальна політика і соціальна робота. — 1998. — № 1-2 (5,6). — С. 39-68.

60. Юридична енциклопедія: В 6 т. Т. 2. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. — К. “Укр. Енцикл.”, 1998. — 580 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу:
<https://msn.khnu.km.ua/user/profile.php?id=5754>
2. Електронна бібліотека університету . Доступ до ресурсу:
http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php